

Macrofaunanieuwsmail 63, februari/maart 2006

Veel leesplezier! Marianne Greijdenus RWS-RIZA afd Ecologie redactie nieuwsmail macrofauna@solcon.nl en web-log macrofauna.web-log.nl

Biotaxonlijst Nederland: Hoe staat het met de macro-evertebraten:

Het zal bij iedereen wel bekend zijn dat het RIZA-lab bezig is met het maken van een standaard namenlijst voor alle (semi-)aquatische en overige in de buurt van water voorkomende organismen. De TCN is overboord gezet en wat ervoor terugkomt is een uniforme namenlijst die herleidbaar is naar de meest recente en gangbare taxonomische literatuur. De eerste delen van de lijsten zijn beschikbaar via de Domus site van EcoSys (http://www.ecosys.nl/default_dom.htm). De soorten worden via een parent structuur aan de hogere taxa gekoppeld. Uiteindelijk zal iedereen (dus ook de niet EcoLims gebruikers) de namenlijsten in een bruikbaar format kunnen downloaden om in zijn/haar database te kunnen gebruiken. Als iedereen meedoet kunnen databestanden 'probleemloos' worden uitgewisseld omdat iedereen dezelfde naam gebruikt. Klinkt zo eenvoudig allemaal maar de 'juiste' naam van een organisme ligt vele malen complexer en moeilijker dan de meeste ooit gedacht zullen hebben. Ik ben zelf druk (bijna 100% van mijn tijd) bezig met de macro-evertebraten. Het is de bedoeling dat deze lijst komende zomer klaar zal zijn. Of dit lukt is de vraag. Iedere groep heeft weer onverwachte problemen. Recent ben ik begonnen met de Chironomidae. Bij deze namen is zoveel gebeurd door de eeuwen heen, ongelofelijk. Vele publicisten hebben maar namen en auteurs van elkaar overgeschreven zonder goed na te kijken, anderen hebben materiaal met elkaar geruild, en zich daarna vergist in wat wat was. Saether heeft dit voor de Chironomidae uitgezocht. De echte liefhebbers kan ik zijn publicatie in Zootaxa 752, <http://www.mapress.com/zootaxa/> aanbevelen. Weliswaar beschik ik nu over alle gegevens maar daarmee zijn alle in gebruik zijnde namen nog niet herleidbaar naar de juiste naam en in gebruik zijnde determinatieliteratuur omgezet. Overigens kan ik niet van alle soorten uit de namenlijst betrouwbare determinatiewerken vinden....

Behalve losse artikelen volg ik de taxonomische indeling en de soorten uit de Fauna Europea (FaEu, www.faunaeur.org) en de ERMS. Deze 'gezaghebbende' databases verschillen overigens ook nog wel eens van mening. Zo staan de "zoete" **Gastropoda** klaar om op de DOMUS site te plaatsen, maar de "zoute" Gastropoda nog niet. Het probleem hierbij is dat ze in het ERMS (www.marbef.org) in een andere classificatie hangen. Om de gastropoda in 1 namenlijst te kunnen plaatsen zoals voor de biotaxonlijst de bedoeling is is 1 classificatie nodig.

Er is de laatste jaren erg veel veranderd bij de Mollusca. Het meest recente 'zoete' werk dat ik heb gevonden is het CLECOM-PROJECT 14-07-2002, Checklist of the non-marine Molluscan Species-group taxa of the States of Northern, Atlantic and Central Europe. (CLECOM I) door G. Falkner, R. Bank, T. von Proschwitz, E. Gittenberger, en anderen (www.gnm.se/gnm/clecom/clecom.asp?res=1280). De FaEu hanteert ook deze indeling. Maar de hier gehanteerde hoofdstructuur wijkt weer af van de welke Gittenberger in zijn boek (2004) heeft gepubliceerd. We blijven nog even puzzelen.....

Dat was ook nodig bij de Trichoptera's en de Odonata.

*Bij de **Trichoptera's** zijn er de laatste jaren nogal wat synoniemen doorgevoerd. Zie FaEu en Malicky. In het nieuwe boek van Higler zijn deze echter nog niet allemaal verwerkt. Toch heb ik de nieuwste taxonomie (FaEu) gevolgd (zie lijst op Domus site). Higler heeft in januari van dit jaar eveneens een lijst met nieuwe namen gepubliceerd in de digitale nieuwsbrief van de EIS werkgroep "Trichoptera" en is daarin meegegaan met de nieuwe naamgeving.*

Bij de **Odonata** kwam ik bij de meeste genera in de FaEu een andere auteur tegen dan de welke genoemd in de meeste determinatiewerken. Hierover heb ik contact gehad met Dr. J. van Tol, de taxonomisch specialist van de Odonata voor de FaEu. Het blijkt dat mijn auteur verwijzingen juist zijn, en dat er dus een fout is gemaakt bij het vullen van de FaEu site. Dit geeft ook weer aan dat je zelfs een FaEu niet blindelings kan vertrouwen. Iedere naam in de lijst op de DOMUS-site is dan ook gecontroleerd.

Zo zijn er een heleboel onduidelijkheden geweest die erg veel uitzoektijd namen. Ik hoop echter dat bovenstaande een idee geeft wat het werk inhoudt en hoe ver het er nu mee staat. Wil je meer weten

dan kun je altijd mailen of bellen. Heb je tips/literatuur/sites die ik kan gebruiken laat het dan even weten.

Myra Swarte
RIZA, afd. WILB
m.swarte@riza.rws.minvenw.nl
0320-298684

PS. De Amphipoda moet ik nog aanpassen aan Bousfield & Hoover.....

Gezocht: nymphen van *Notonecta*

Het geslacht *Notonecta* zal de meeste van jullie wel bekend voorkomen als de zgn. Rugezwemmers. De volwassen beesten zijn relatief makkelijk te determineren met de tabel van Nico Nieser (1982). In Nederland komen 6 soorten *Notonecta* voor, waarvan 5 soorten redelijk tot zeer algemeen zijn. *Notonecta glauca* is de meest algemene soort van de zes.

Mijn collega David Tempelman en ik willen voor de nieuw te ontwikkelen tabel voor de nederlandse waterwantsen ook proberen om een tabel op te nemen voor de nymphen van dit genus. Hiervoor is nog veel materiaal nodig.

De nymphen van *Notonecta* kennen vijf stadia die voornamelijk op grootte en ontwikkeling van de vleugelschedes zijn te herkennen. Ik wil graag een verzoek indienen aan iedereen die *Notonecta* nymphen in zijn collectie heeft deze aan mij op te sturen met de vermelding van vindplaats en/of regio en watertype en de opmerking welke soort(en) het zouden kunnen zijn.

Ik heb waarschijnlijk wel al materiaal van de vijf soorten, maar nog niet genoeg materiaal van elk stadium.

Als jullie geen of weinig materiaal hebben en jullie gaan komend jaar weer verzamelen, zouden jullie dan nog wat voor mij kunnen bewaren? Ik weet dat het niet gebruikelijk is om ze te verzamelen, mede ook omdat ze tot op heden niet te determineren zijn.

Maar hier hoop ik verandering in te brengen.

Alvast bedankt voor de moeite
Ton van Haaren
Grontmij|AquaSense
Postbus 95125
1090 HC Amsterdam

Gezocht: prepupae van *Parachironomus spec.* Kampen

De vedermug *Parachironomus spec.* Kampen vraagt om nader onderzoek. Gevraagd wordt om prepupae van deze soort. Wie kan deze soort ter bestudering opsturen?

Graag naar Henk Moller Pillot, Leyparkweg 37, 5022 AA Tilburg

Groeten,
Henk

Update *Micropsectra*

Na ruim 20 jaar een update van *Micropsectra* door Stur en Ekrem (in de bijlage als pdf bijgevoegd). Voor de larven die we nu kennen uit Nederland verandert er qua determineren niets ten opzichte van mijn tabel. Toegevoegd kan worden dat de SII bij *M. atrofasciata plumose* is en bij *M. Sterkselse Aa*, pectinaat. Er zijn wel 7 soorten bijgekomen, waarvan we in de komende tijd moeten achterhalen of ze ook in Nederland voorkomen.

Voor de naamgeving is er wel wat veranderd:

M. fusca wordt *M. roseiventris*

M. bidentata wordt M. pallidula
M. Sterkselse Aa wordt M. klinki

Met vriendelijke groet,

Alexander Klink
Hydrobiologisch Adviesburo Klink

Gevonden: Cloeon cognatum

Thanks a lot for your hint on the Macrofauna Nieuwsletter. I've just send a submitting e-mail to the named address. By the way, I've reared some *Cloeon*-Nymphs from the Netherlands to imago this year, and found *Cloeon cognatum*.

Greetings Arne Haybach

Landesumweltamt NRW
Dr. Arne Haybach
FB 55 - "Güte der Oberflächengewässer"
Postfach 102363
45023 Essen
E-Mail: Arne.Haybach@lua.nrw.de

In de aanbieding:

ALLE NOVEX-STEREOMICROSCOPEN IN PRIJS VERLAAGD

WWW.VERMANDEL.COM

en ga naar AFDELING : PRODUCTEN - STEREOMICROSCOPEN

Nieuw:

AR-ZOOM STEREOMICROCOOP

Vergroot 10x tot 40x.

Een betaalbare zoom-stereomicroscoop van hoge kwaliteit:
Prijs : **Euro 325,00** (excl. BTW)

Onze complete materialencatalogus downloaden ?

Weer een extra mogelijk via onze website :

Het is vanaf heden mogelijk om onze complete materialencatalogus te downloaden.
24 blz. in pdf.

Ga naar www.vermandel.com

Klik aan : Download onze catalogus

Stel je voor:

Mijn naam is **Wouter Balster** en ik ben sinds 1 december 2005 werkzaam bij het Waterschap Hollandse Delta als medewerker hydrobiologisch onderzoek.

Het komende seizoen ga ik met Rianne Trompetter macrofaunabemonstering en vegetatieopname doen. Momenteel word ik door Rianne Trompetter en Saskia Wiersma ingewerkt op het determineren van macrofauna.

Mijn eerste aanraking met macrofauna was tijdens mijn stage bij het Waterlaboratorium in 2002, maar ik heb voornamelijk met zoöplankton en andere biologische parameters bezig gehouden. Daarna ben ik in 2004 terechtgekomen als tijdelijke veldmedewerker en biologisch analist bij Hoogheemraadschap Rijnland. Afgelopen april ben ik opnieuw veldmedewerker en biologisch analist bij Hoogheemraadschap Rijnland geweest en vanaf augustus tot eind november als biologisch analist bij het Waterlaboratorium.

Verder ben bezig met digitale fotografie van landschappen, dieren, planten en auto's. Tot zover mijn 'stel je voor', hopelijk hebben jullie kort indruk van me gekregen.

Groetjes Wouter Balster

Einde mafanieuwsmail 63 februari 2006